

Møtedato: 26. mars 2025

Vår ref.:

2024/367-44

Saksbehandler:

Synøve Kalstad

Dato:

19.3.2025

Styresak 33-2025**Samarbeidsorganer for radiologi og
laboratoriemedisin - mandater****Forslag til vedtak**

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helse Nord RHF vedtar mandatene for henholdsvis samarbeidsorgan i radiologi og laboratoriemedisin.
2. Styret ber om at samarbeidsorganene etableres så raskt som mulig.
3. Vedtaket stadfestes i foretaksmøte med Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Nordlandssykehuset HF, Finnmarkssykehuset HF, Helgelandssykehuset HF og Helse Nord IKT HF.

Bodø, 19. mars 2025

Marit Lind
administrerende direktør

Formål

Saken legges fram for at styret skal gjøre vedta mandatene for to nye samarbeidsorganer i Helse Nord, innen henholdsvis radiologi og laboratoriemedisin.

Beslutningsgrunnlag

Opprettelsen av samarbeidsorganene har bakgrunn i omstillingsarbeidet høsten 2023, arbeidsgruppe 4 Diagnostiske funksjoner i Helse Nord, høring av rapporten fra arbeidsgruppen og *styresak 85-2024 Diagnostiske funksjoner – tiltak som bidrar til bærekraft* (styremøte 19. juni 2024). Mandatene og prosessen beskrevet i denne saken svarer ut styrets vedtak.

Styret gjorde følgende vedtak i *styresak 85-2024*:

1. *Styret i Helse Nord RHF gir sin tilslutning til tiltaksområdene i rapporten Diagnostiske funksjoner i Helse Nord.*
2. *Styret gir sin tilslutning til at tiltakene gjennomføres i et samarbeid mellom de fire sykehusforetakene i Helse Nord og Helse Nord IKT, i et formalisert og forpliktende samarbeid.*
3. *Styret ber om at to samarbeidsorgan etableres, ett for radiologi og ett for laboratoriemedisin hvor områdene medisinsk genetikk, mikrobiologi og patologi inkluderes. Samarbeidsorganet for radiologi ledes av Helse Nord RHF, og samarbeidsorganet for laboratoriemedisin ledes av Universitetssykehuset Nord-Norge HF.*
4. *Styret ber om at samarbeidsorganene etableres så snart som mulig, og senest innen utgangen av 2024.*
5. *Styret ber adm. direktør lage utkast til mandat for samarbeidsorganene, som sluttføres i samarbeid med helseforetakene.*
6. *Styret ber om at vedtakspunkt 2-5 stadfestes i foretaksmøte med helseforetakene.*
7. *Styret forutsetter at det sikres tilstrekkelig medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjenesten i det videre arbeidet, og at alle endringer skjer i tråd med gjeldende lov- og avtaleverk.*

Koordinatorer

Det vises til vedtakets punkt 3 ovenfor. Helse Nord RHF har nylig etter ordinær utlysningssprosess tilsatt koordinator for radiologi. Stillingen er et engasjement på to år, knyttet til ledelse av samarbeidsorganet i radiologi. UNN skal snart lyse ut tilsvarende koordinatorstilling knyttet til ledelse for laboratoriesamarbeidsorganet, med midler fra RHF for en to-årsperiode.

Utarbeiding av mandatene

I tråd med punkt 5 i styrets vedtak ovenfor har administrasjonen i RHF-et utarbeidet utkast til de to mandatene, med bakgrunn i premissene som lå i arbeidsgrupperapporten og *styresak 85-2024*. Utkastene ble behandlet i ledergruppen i Helse Nord RHF, og deretter sendt helseforetakene for innspill. UNN har gitt innspill til begge mandatene, som stort sett er hensyntatt. Helse Nord IKT hadde noen få kommentarer som også er hensyntatt, mens Nordlandssykehuset kommenterte primært forventninger til det framtidige samarbeidet.

Styret ønsket, jf vedtakets punkt 4 i *styresak 85-2024*, etablering av samarbeidsorganene innen årsskiftet. Realistisk tidspunkt for etablering og oppstart er juni eller august 2025.

Medbestemmelse

Mandater for samarbeidsorganer for radiologi og laboratoriemedisin ble drøftet med de konserntillitsvalgte og -verneombud i Helse Nord RHF, den 10. mars 2025. Protokollen er lagt ved saken (vedlegg 3).

Brukermedvirkning

Saken vil bli lagt fram for det Regionale brukerutvalget i Helse Nord RHF til orientering, i møte 9. april 2025.

Administrerende direktørs vurdering

Det vises til at det er tilslutning i helseforetakene og fagmiljøene til at det etableres to samarbeidsorganer der det søkes samarbeidsløsninger over foretaksgrensene, for å bøte på situasjon med personellmangel og øvrige utfordringer som er identifisert innen radiologi og laboratoriefeltet. Mandatene for samarbeidsorganene er tydelige på rammebetingelsene for samarbeid mellom de fire sykehusforetakene og Helse Nord IKT, og at partene skal beslutte mer bindende samarbeidsløsninger enn tidligere. Mandatene slik de foreligger er gjennomarbeidet av administrasjonen ut fra premissene i *styresak 85-2024*, gitt betydelige innspill på fra fagmiljøene i de største helseforetakene, samt konserntillitsvalgte og -verneombud. De anbefales slik de foreligger vedlagt saken.

Vedlegg:

1. Mandat for samarbeidsorganet for radiologi, 12. mars 2025
2. Mandat for samarbeidsorganet for laboratoriemedisin, 12. mars 2025
3. Drøftingsprotokoll frå drøftingsmøte med KTV/KVO 10. mars 2025

Mandat samarbeidsorgan radiologi, 12.03.2025

Formål

Samarbeidsorganet etableres for forpliktende samarbeidsløsninger over foretaksgrensene mellom UNN, NLSH, FIN, HSYK og HN IKT innen området radiologi. Området omfatter konvensjonell røntgen, CT, MR, ultralyd og intervensjonsradiologi. Mammografiscreening er holdt utenfor. Nukleærmedisin, inkl. PET, kan vurderes inkludert av samarbeidsorganet.

Sammensetning

Samarbeidsorganet består av ett medlem fra hvert av de fem foretakene:

- Klinikksjefene i de diagnostiske klinikkene i de fire sykehusforetakene, eventuelt en person med delegert myndighet fra klinikkleder, eller en som har tilsvarende rolle som klinikkleder for diagnostiske funksjoner
- Leder fra Helse Nord IKT innen fagområdet.
- I perioden 2025-2026 inngår også Helse Nord RHF i samarbeidsorganet, med koordinator og sekretariat, ref styresak 85-2024.

Organet skal ha jevnlige møter, minimum fire pr år, og det må påregnes aktivitet og bruk av tid til oppgaveløsning mellom møtene.

Ledelse/sekretariat

I perioden 2025-2026 skal samarbeidsorganet ledes av koordinator i Helse Nord RHF. Sekretariatsfunksjonen for samarbeidsorganet ivaretas også av Helse Nord RHF.

Undergrupper

Samarbeidsorganet bør også ha faglige undergrupper som omfatter flere profesjoner/yrkesgrupper, inkludert radiologikompetanse på avdelingsnivå, samt ulike fagnettverk etter behov.

Oppgaver

Samarbeidsorganet skal samhandle forpliktende på følgende områder:

- Beholde og rekruttere personell
- Oppgavedeling
- Endring av vaktordninger
- Redusere uønsket variasjon
- Frigjøre tid hos helsepersonell
- Bruk av teknologi og kunstig intelligens
- Medisinsk teknisk utstyr
- Mer hensiktsmessig bruk av private leverandører

Helt konkret innebærer dette minimum følgende oppgaver:

- Felles protokoller og rutiner
- Kvalitetsarbeid generelt og ved implementering av nytt utstyr
- Arbeid knyttet til regelverk og forskrifter
- Rådgivning
- Opplæring
- Internundervising, herunder LIS-undervisning og samarbeid om LIS-utdanning
- Bistand i personellkriser – forutsigbare ordninger for det
- Plan for vaksamarbeid
- Funksjon for felles vurdering av henvisninger i regionen (røntgen) – for å ta ned unødvendige henvisninger og undersøkelser.
- Strategisk samarbeid for å sikre kompetanse på alle områder hvor regionen tilbyr tjenester

Oppgaveløsning

Klinikksjefene vil utpeke fagpersoner i egen virksomhet for å løse oppgavene samarbeidsavtalene omhandler.

Foretakene setter av ressurser tilsvarende 20-30% av en full stilling for å ivareta HFets oppgaver i samarbeidet.

Økonomi

Kostnader til avsatt personellressurs jfr punktet over, som dekkes av foretakene selv. I tillegg til personellressurser må det påregnes transaksjonskostnader, og det må også regnes inn mulige besparelser på samarbeidsløsninger.

Myndighet

Samarbeidsorganet vil forvalte inngåtte regionale avtaler. Samarbeidsorganet må gis myndighet fra sine administrerende direktører til å ta beslutninger og iverksette regionale aktiviteter for å oppnå de beskrevne målene, jfr formålet med samarbeidsorganet. Dette gjelder for eksempel vaksamarbeid, harmonisering av praksis, utdanningsaktiviteter m.m.

Beslutninger i samarbeidsorganet baseres på konsensus. For at tiltakene skal få regional effekt må det oppnås enighet i samarbeidsorganet og tiltak må implementeres i henhold til denne enigheten i de fire sykehusforetakene og Helse Nord IKT. Dersom det ikke oppnås konsensus, kan tiltaket enten forkastes som et felles, regionalt tiltak eller det løftes til det regionale fagsjefmøtet supplert med Helse Nord IKT. Dersom det ikke oppnås konsensus her løftes saken til direktørmøtet for beslutning.

Samarbeidsorganet må også være orientert om og koordinert med beslutninger i den nye styringsstrukturen for digitalisering i Helse Nord (2025).

Medvirkning

Det forutsettes at det sikres tilstrekkelig medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjenesten ved forslag om endringer som berører ansattes arbeidsvilkår, og at endringer skjer i tråd med gjeldende lov- og avtaleverk.

Rapportering og evaluering

Samarbeidsorganet skal bidra til statusoppdateringer til styret i Helse Nord RHF.

Samarbeidsorganets funksjon skal evalueres etter to år av Helse Nord RHF.

i styremøte 26. mars

Mandat samarbeidsorgan laboratoriemedisin, 12.03.2025

Formål

Samarbeidsorganet etableres for forpliktende samarbeid over foretaksgrensene mellom UNN, NLSH, FIN, HSYK og HN IKT innen området laboratoriemedisin. Området omfatter spesialitetene immunologi og transfusjonsmedisin, medisinsk biokjemi, klinisk farmakologi, medisinsk genetikk, mikrobiologi og klinisk patologi.

Sammensetning

Samarbeidsorganet består av ett medlem fra hver av de fem foretakene:

- Klinikksjefene i de diagnostiske klinikkene i sykehusforetakene, eventuelt en person med delegert myndighet fra klinikkleder, eller en som har tilsvarende rolle som klinikkleder for diagnostiske funksjoner.
- Leder fra Helse Nord IKT innen fagområdet.

Organet skal ha jevnlige møter, minimum fire pr år, og det må påregnes aktivitet og bruk av tid til oppgaveløsning mellom møtene.

Ledelse/sekretariat

Samarbeidsorganet ledes av koordinator ved UNN. UNN skal også ivareta sekretariatsfunksjonen for samarbeidsorganet.

Undergrupper

Samarbeidsorganet bør også ha faglige undergrupper som omfatter flere profesjoner/yrkesgrupper og fagpersoner på avdelingsnivå, samt ulike fagnettverk etter behov.

Oppgaver

Samarbeidsorganet skal samhandle forpliktende på følgende områder:

- Beholde og rekruttere personell
- Oppgavedeling
- Endring av vaktordninger – muligheter og behov
- Redusere uønsket variasjon
- Frigjøre tid hos helsepersonell – herunder gjennom kloke valg, oppgavedeling, forbedringsarbeid
- Bruk av teknologi, IKT-løsninger og kunstig intelligens
- Medisinsk teknisk utstyr
- Mer hensiktsmessig bruk av private leverandører
- Redusere volumet av prøver sendt ut av regionen for analyse, bruke regionens samlede analysekapasitet pr dato og vurdere samlet behov for analyse i egenregi

- Blodberedskap i Helse Nord

Helt konkret innebærer dette minimum følgende oppgaver:

- Felles prosedyrer og rutiner i størst mulig grad, og tilgang til hverandres prosedyrer der de ikke er like
- Kvalitetsarbeid generelt og spesielt ved implementering av nytt utstyr
- Arbeid knyttet til regelverk og forskrifter
- Rådgivning
- Kompetansebygging gjennom felles opplæring, internundervising, hospitering, og tilgang til hverandres kompetanseplaner og e-læring
- Bistand i personellkriser – forutsigbare ordninger for det
- Plan for vakt samarbeid
- Strategisk samarbeid for å sikre kompetanse på alle områder hvor regionen tilbyr tjenester

Oppgaveløsning

Klinikksjefene vil utpeke fagpersoner i egen virksomhet for å løse oppgavene samarbeidsavtalene omhandler.

Foretakene setter av ressurser tilsvarende 20-30% av en full stilling for å ivareta HFets oppgaver i samarbeidet.

Økonomi

Kostander til avsatt personellressurs, jfr. punktet over. I tillegg til personellressurser må det påregnes transaksjonskostnader, og det må også regnes inn mulige besparelser på samarbeidsløsninger.

Myndighet

Samarbeidsorganet vil forvalte inngåtte regionale avtaler. Samarbeidsorganet må gis myndighet fra sine administrerende direktører til å ta beslutninger og iverksette regionale aktiviteter for å oppnå de beskrevne målene, jfr formålet med samarbeidsorganet. Dette gjelder for eksempel vakt samarbeid, harmonisering av praksis, utdanningsaktiviteter m.m.

Beslutninger i samarbeidsorganet baseres på konsensus. For at tiltakene skal få regional effekt må det oppnås enighet i samarbeidsorganet og tiltak må implementeres i henhold til denne enigheten i de fire sykehusforetakene og Helse Nord IKT. Dersom det ikke oppnås konsensus, kan tiltaket enten forkastes som et felles, regionalt tiltak eller det løftes til det regionale fagsjefmøtet supplert med Helse Nord IKT. Dersom det ikke oppnås konsensus her løftes saken til direktørmøtet for beslutning.

Samarbeidsorganet må også være orientert om og koordinert med beslutninger i den nye styringsstrukturen for digitalisering i Helse Nord (2025).

Medvirkning

Det forutsettes at det sikres tilstrekkelig medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjenesten ved forslag om endringer som berører ansattes arbeidsvilkår, og at endringer skjer i tråd med gjeldende lov- og avtaleverk.

Rapportering og evaluering

Samarbeidsorganet skal bidra til statusoppdateringer til styret i Helse Nord RHF.

Samarbeidsorganets funksjon skal evalueres etter to år av Helse Nord RHF.

i styremøte 26. mars

Drøftingsprotokoll

Vår ref.:
2024/367-43

Saksbehandler:
Lisa F Carlsen

Dato:
10.03.2025

Møtetype:	Drøftingsmøte i henhold til Hovedavtalens § 42 og AML § 6 og 8 mellom konserntillitsvalgte, konsernverneombud og Helse Nord RHF.
Møtedato:	10. mars 2025
Møtested:	Helse Nord RHF's lokaler, Bodø

Tilstede

Navn:	
Ann-Mari Jenssen	YS Helse
Baard Einar Martinsen	SAN
Kari B. Sandnes	LO Stat
Sissel Alterskjær	UNIO
Martin Øien Jenssen	Akademikerne
Jeanette Mikalsen	konsernverneombud
Anita Mentzoni-Einarsen	HR direktør
Tove Klæboe Nilsen	forskningsdirektør
Ola Jøsendal	viseadministrerende direktør
Lisa Frønning Carlsen	rådgiver/referent

Forfall:

Ingen hadde meldt forfall til dette drøftingsmøtet.

Tittel på sak som skal drøftes

Saken ble tatt opp til drøfting.

Protokoll:

Arbeidsgiver innledet og redegjorde for innholdet i drøftingsnotatet, slik det ble sendt ut, den 3.mars 2025.

Opprettelsen av samarbeidsorganene har bakgrunn i *styresak 85-2024 Diagnostiske funksjoner – tiltak som bidrar til bærekraft* som ble behandlet i RHF-styret i juni 2024. Saken bygde på rapporten fra omstillingsarbeidet i regionen innen disse to områdene, og høringsrunde på forslagene i rapporten. Styret ber om to samarbeidsorgan etableres, ett for radiologi og ett for laboratoriemedisin.

Helse Nord RHF har mottatt innspill og kommentarer fra enkelte helseforetak, som er blitt innarbeidet i mandatene. Saken behandles i styremøte 26.mars og videre til foretaksmøte.

KTV/KVO hadde følgende spørsmål og innspill til saken:

Medvirkning

Innspill fra KTV/KVO:

- Det går ikke tydelig nok frem i dokumentet hvordan styrets vedtakspunkt 7) fra styresak 85-2024 skal ivaretas:

«Styret forutsetter at det sikres tilstrekkelig medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjenesten i det videre arbeidet, og at alle endringer skjer i tråd med gjeldende lov- og avtaleverk.»

- KTV/KVO etterspør en beskrivelse av partssamarbeid både på regionalt nivå og i helseforetakene. Man kan se for seg et behov for medvirkning både i regionalt samarbeidsorgan og i undergrupper.
- KTV/KVO minner om at alle helseforetakene er selvstendige juridiske enheter og at beslutninger som berører ansatte må behandles i det enkelte foretak med medvirkning fra tillitsvalgte på riktig nivå.
- KTV/KVO er bekymret for at det kan oppstå arbeidsrettslige forhold som kan bli krevende å løse i denne strukturen.

Tilbakemelding fra arbeidsgiver:

- Medvirkning må skje i tråd med gjeldende lov- og avtaleverk.

Samarbeidsorganet og undergrupper

Innspill fra KTV/KVO:

- Dokumentet bør inneholde en beskrivelse av hvordan samarbeidsorganene skal rapportere på måloppnåelse og hvordan ordningen skal evalueres.
- Avgjørende at medisinskteknisk personell er representert på røntgen og lab, dette burde presiseres i mandatene. Det er store avgrensinger mellom IKT og medisinskteknisk personell.

- Viktig at samarbeidsorganet ser på felles ordning for vaktordning og vaksamarbeid og sørger for felles opplæring og prosedyre. Dette må forhandles/drøftes på det enkelte Helseforetak. Dette må også ses opp imot beredskap og sårbarhet.
- Hva betyr det at foretakene setter av ressurser tilsvarende 20-30% for å ivareta HF-ets oppgaver i samarbeidet?
- Under økonomi står det “..*må også regnes inn mulige besparelser på samarbeidsløsninger*”. Dette burde tydeliggjøres og i tillegg gi fokus på de positive gevinstene.
- Det burde fremkomme i mandatet for radiologi at både radiografer og radiologer skal kunne delta i samarbeidsorganet, ikke bare radiologer. Videre vil annen type personell bli involvert og berørt av arbeidet, for eksempel hjelpepersonell og den kontorfaglige tjenesten. Det blir viktig å ha med dette perspektivet inn i arbeidet.
- Det fremkommer i mandatene at samarbeidsorganet vil forvalte inngåtte avtaler. Her burde det presiseres at det er ulike tilnærminger ute i foretakene på inngåtte avtaler. Det fremgår ikke av mandatet hvilke typer avtaler som foreligger, eller hvilke nye avtaler en kan inngå i samarbeidsorganet og hvordan disse skal forvaltes.
- Undergruppene sin rolle, ansvar og myndighet burde vært tydeligere beskrevet i mandatene. Det samme gjelder for den faglige og organisatoriske delen og hvilken rolle de skal ha.
- Det fremkommer ikke i mandatet hvordan en skal ivareta medvirkning og medbestemmelse fra tillitsvalgte og vernetjeneste, (Jfr. pkt 7 i styresak 85-2024).
- Det bør sies noe om evaluering av samarbeidsorganene.

Tilbakemelding fra arbeidsgiver:

- Angående beskrivelse av måloppnåelse, så har ikke arbeidsgiver beskrevet dette nærmere ut over å beskrive formålet i mandatet, men det vil bli fulgt opp i linja. Det skal rapporteres jevnlig til styret om status, jf at styret har opprettet organene. Arbeidsgiver tar med innspillet videre.
- Arbeidsgiver tar med innspillet om involvering av medisinskteknisk personell videre. Samarbeidet gjelder billeddiagnostikk som fagfelt og ikke bare radiologene, men det var særskilte grunner til å nevne sistnevnte gruppe spesifikt i mandatet.
- Ressurser tilsvarende 20-30% gjelder av *full stilling*. Arbeidsgiver presiserer dette i mandatet.
- Arbeidsgiver tar med innspillet om tydeliggjøring av besparelser med videre. Det menes beregninger av den totale besparelsen i hele regionen av samarbeidsløsninger i stedet for separate løsninger.
- Radiografer er ikke utelukket fra arbeidet Samme kommentar som for med.tek.personell. Arbeidsgiver med innspillet videre.
- Mandatet er tydelig på at det er klinikklederne/tilsvarende leder som skal utgjøre samarbeidsorganet, og er ikke spesifisert på profesjon.
- Arbeidsgiver tar med innspillet om å presisere inngåtte avtaler videre.
- Mandatene gjelder for opprettelsen av samarbeidsorganet og myndigheten rundt det. Når det kommer til rollen og ansvar til undergruppene, må vi la stå noe fritt slik at fagfolkene får være med på å formulere det. Det skal være faggrupper med og undergrupper skal kunne gi råd til samarbeidsorganet.
- Arbeidsgiver tar innspillet om evaluering med videre.

Bodø, den 10. mars 2025

Protokollen ble godkjent i etterkant av drøftingsmøtet.

Anita Mentzoni-Einarsen
Helse Nord RHF

Tove Klæboe Nilsen
Helse Nord RHF

Ola Jøsendal
Helse Nord RHF

Ann-Mari Jenssen
YS Helse

Baard Einar Martinsen
SAN

Kari B. Sandnes
LO Stat

Sissel Alterskjær
UNIO

Martin Øien Jenssen
Akademikerne

Jeanette Mikalsen
Konsernverneombud

Protokolltilførsel fra konserntillitsvalgt og -verneombud

KTV/KVO vil fremheve følgende:

1. Det går ikke tydelig nok frem i dokumentet hvordan styrets vedtakspunkt 7) fra styresak 85-2024 skal ivaretas.
 - a. *«Styret forutsetter at det sikres tilstrekkelig medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjenesten i det videre arbeidet, og at alle endringer skjer i tråd med gjeldende lov- og avtaleverk.»*
2. KTV/KVO etterspør en beskrivelse av partssamarbeid både på regionalt nivå og i helseforetakene. Man kan se for seg et behov for medvirkning både i regionalt samarbeidsorgan og i undergrupper.
3. KTV/KVO minner om at alle helseforetakene er selvstendige juridiske enheter og at beslutninger som berører ansatte må behandles i det enkelte foretak med medvirkning fra tillitsvalgte på riktig nivå.
4. KTV/KVO er bekymret for at det kan oppstå arbeidsrettslige forhold som kan bli krevende å løse i denne strukturen.
5. KTV/KVO mener dokumentet bør inneholde en beskrivelse av hvordan samarbeidsorganene skal rapportere på måloppnåelse og hvordan ordningen skal evalueres.